

goddeloozen moordenaar; of Noach, die de dieren roept in de reddende ark; of Sint-Franciscus, predikend de vogelen, – zooals ze 't Sint-Antonius deed, door geesten en beesten gekweld?

Want dit heeft in de musea haar luchtig-spinnende verbeelding geboeid: de kunst der oude, fabuleerende meesters, van Jeroen Bosch en Roeland Savery, Lucas Cranach, de Breughel's en Jan Mandijn; hun ontstellende tragiek en hun wonderlijke vondsten. Ook was er een invloed van moderne romantische lectuur misschien naast dien der oude schilderijen.

Zeker was er de ingeboren drang der Schwartze's naar illusie en droom; de drang naar een verleden, inniger doorlicht en rijker-getooid dan eigen, nuchterder tijd, mèt dat, wat Lizzy Ansingh geestelijk-eigens heeft: den zin tot een glimlachend moraliseeren.

Beelden en symbolen ontleent ze daarbij aan de religieuse en moraliseerende kunstenaars van voorheen; de ziel dier grooten heeft ze in haar fantazieën op bijbelsche gelijkenissen en Christelijke legenden nochtans niet geraakt: de ziel van hartstocht en mystiek, die huivert in de vizioenen van Jeroen Bosch en bidt in het licht van Savery's paradijzen.

Lizzy Ansingh is een gevoelige, geestige schilderes; wat bij de oude meesters overtuiging, klacht van bitteren zielsnood was, dat blijft bij haar weemoedig spel, fijn-schertsend vertellen. Een mystieke ziener zou in dezen tijd immers een wonder zijn. Het Wonder te weten en te eeren, droom en verlangen neer te dragen in reële vormen en als-reëel-te-aanvaarden verbeeldingen is reeds weelde genoeg om een kunstenaarsleven te vervullen. Een harer als schilderij en verbeelding meest geslaagde werken heet *Het Kind*. 't Heeft grootheid en geslotenheid in de samenstelling, – een eigenschap, die de schilderes niet altoos in zoo rijke mate meester blijkt. Een bleeke pop, gezeten op een rooden, staart-roerenden visch, berijdt een waterval. Het water is een schoon duister-en-licht van lange schuimige schubben, en doovend gaat het rood van den wentelenden gaffelstaart schuil in een diepte vol schemerend woelen. Uit dezelfde periode is *Het verzonken beeldje*: de pop, als een bleeke Ophelia, ligt gebed in het blauw gewemel. Het water is er ijel en klaar, als van een heimelijken vijver en vol van de wonderlijkste vegetatie's. Een koralig rif rijst met vinnige vertakkingen, waaruit witte starrebloemen spruiten. Er is nog een kwalachtig groeisel, bleek-grijs met kostbare fonkelingen van edelsteenachtig groen, dat te deinen ligt tusschen de ranken van een fijn-vertwijgden boom. Daar doorheen drijft allerlei schemerend en wemelend vreemds: een lichtend boeket van onderzeesche leliën ontluikt zijn teedere pracht in de dampige diepte tusschen warrig-glanzende water-ranken en zwervend wier, dat het stille beeldje beurt: hoofdje achterover, schoone prooi voor het roode monster, 'twelk, half visch, half vliegdier, met bolle oogen en open bek komt toegeschoten door den glorenden